

NAROČNIKOM V POJASNILU.
 Ne očitaj se odgovorni le ogle-
 davatel' sami. Mi ne sprejmemo do-
 nika z obzira odgovornosti. Vsek
 kadar kaj kupi iz oglasov in če mu
 ni všeč, naj sam svoj prihode. Vse
 ne odgovorjati in poslušati naj
 svoj vsek sam. Uporabljiva lista
 2837 So. Lawndale Ave., Chicago,
 Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Gradivo za most čez Donavo.
Romuni so dovolili Jugoslaviji del gradiva za novi most čez Donavo. V Subotico je že prispel prvi vlak 32 voz. Ostalo gradivo dospe še ta mesec.

Is danasnjih dni. Poznamo učitelja vpokojenega, ki je dolgo vrsto let marljivo vgaljal slovensko mladino in bo sedaj obhajal 65. obletnico svojega rojstva in 45 letnico svojega slovatvenega delovanja. Torej pol stoletja je ta mož delal med ljudstvom v prid ljudstvu, predvsem mladine in kaj ima od svojega dela danes? Stradanje, veliko bedo in pomanjhanje.

Socialna slika. "Na dan zaslužim 20 K. Saj jih lahko pojem, gospod sodnik! Premog mečem. Vedno delam. Kar zaslužim, pa je še za hrano premalo. Zadnje dni sem "beračil" in "naberačil nekaj fižola". Tako se zagovarja pred sodnikom ljubljanskega okrajnega sodišča delavec Anton Z. — "Pokažite roke!" — pravi sodnik. Delavec pokaže roke. — Sodnik: "Uradno se konstatira, da ima obtožene žuljave roke, iz česar sledi, da dela. Sodba: ... štiri dni strogega zapora zaradi beračenja! Beračenje je za krepkega moža, ki že 38 let pridno dela."

Druga slika. Pride mlad človek — postopač pred sodnika. "Pokažite roke!" — Človek pokaže roke. Sodnik: "Uradno se konstatira, da ima obtožene tako gladke roke kot mestna gospodinja." Sodba: ... Zaradi vlačuganja — 14 dni zapora.

Deset let ne sme v Ljubljano veržnik z valuto Valentin Homani, iz Škofje Loke. Okrajno sodišče je tega veržnika — starega, sivga moža — obsodilo na en mesec strogega zapora, ker se je povrnil v Ljubljano brez policijskega dovoljenja ter tu skušal prodati 993 srebrnih kron po 8 K 20 vin. Sodnik mu je dejal: "Vi ne smete 10 let priti v Ljubljano brez dovoljenja policije."

Tajna prostitucija se po Ljubljani vedno bolj širi.

MEDVEDAR.

(Črtica iz lovskega življenja.)

Spisal Frank Troha.

Ako potuješ iz Rakeka proti Hrvaški, opaziš na obeh straneh lepo izpeljane deželne ceste krasne bukove in hrastove gozdove, ki se razprostirajo od Nanosa dalje na Hrvaško. V teh gozdovih, ki so večinoma last raznih grofov in baronov, kot Auerspergov, Windischgratov in "šneperškega" grofa, je še dovolj vaskovrstne divjačine, kot srnjakov, redki niso tudi volkovi in medvedi. Posebno veliko raznovrstne divjačine se nahaja v gozdu, ki se razprostira ob obronkih Snežnika in ki je last "šneperškega" grofa.

V vasi, ki leži skoraj na meji Kranjske in Hrvaške in leži sredi rodovitnega polja, je živel pred več leti tamkaj dobroznani kočar Tone ali Podlipčev Tone, kakor so ga nazivali domačini. Živel je največ od gozda in tudi prebil večino svojega življenja v gozdu. Bil je strasten lovec, a še strastnejši pijanec. V gostilno je znosil vse svoj zaslužek in njegova družina je pa morala stradati doma. Otrci so hodili lačni in raztrgani naokoli. Delal je navadno takrat, kadar ni imel "božjaka" v žepu in kadar ga je sila pritrla, da je moral prijeti za delo.

Pred nekaj leti so ga vaščani izvolili za gozdnega čuvaja in ker samo gozdni čuvaj ni hotel biti, si je izposloval še lovsko pravico. In sedaj je bil zelo ponosen, ko je hodil po vasi s puško na rami in še bolj vesel je bil, ker je za lahkoto zaslužil kak krajcar, katerega je takoj nesel v gostilno in le malo dal svoji ženi. Kakor hitro je ustretil kakšnega srnjaka, ga je takoj nesel lastniku lova, ki mu je dal tri krone. Vesel in ponosen je takoj zavil v kremo, kjer je pil toliko časa, dokler je čutil kaj okroglega v žepu in pripovedoval drugim gostom o svojih lovskih doživljajih, se bahal, koliko divjačine je že ustretil in da on nikdar ne zgreši cilja.

Ker se ni dosti brigal za razne lovske postave in ker je bil večkrat pljan kot trezen, je kmalo

izgubil lovsko pravico in ne dolgo za tem pa še službo gozdnega čuvaja. Vsed tega je bil zelo poptri in je prijel za delo le takrat, ko je bila največja sila. Dokler je živel njegova žena je bil so poraben za kako delo, toda, ko je ona umrla, je pa živel sedaj pri enem kmetu, sedaj pri drugem.

Neko nedeljo popoldan smo sedeli v vaški kmeti in z zanimanjem poslušali "Amerikance". Strmeli smo v njega kot v kako čudežno bitje, občudovali njegovo težko urno verižico, ki je bila iz čistega zlata, ogledovali njegove prste, ki so bili vsi okovani s težkimi prstani, njegov širok klobnik, še bolj smo pa ogledovali "amerikanske dolarje", ki jih je imel poln žep in večkrat pokvenketal z njimi. Bil je radodaren in naračeval vedno in vedno pijačo ter silil kmetске mofakarje in fante, da naj pijejo. Pripovedoval je o čudežni deželi Ameriki, kjer je denarja toliko, da se dolarji pobirajo kar po cesti. Meso, to je nekaj popolno navadnega, hiše so tako visoke, da bi se farne cerkve kar skrila v eni izmed teh poslopj. Ženske nosijo samo klobuke in ženskih robov ne poznajo; pijače je toliko, da se je tam v Ameriki več v enem dnevu izlije po mizi in tleh, kot pa tukaj v enem letu izpije. Bili smo popolnoma zamaženi v tega "Amerikance" in ga imeli v velikih časih in vsak si je želel, da bi šel v "obljubljeno deželo", kjer dolarji ležijo po tleh in kjer se je treba samo pripogniti in si nabaviti žepne dolarje.

Ko smo tako verno poslušali tega "Amerikance" pride v gostilno kočar Tone, nekdanji vaški gozdni čuvaj in lovec. Ko nekaj časa ogleduje, kje bi bil primeren prostor ali kdo ga bo povabil na kozarec vina, ga opazi ta "Amerikane", ki ga takoj pokliče k svoji mizi. Tone se ni veled dvakrat reči, prisede k mizi in slastno povzije kozarec vina.

Ko je izpil par kozartev vina, se mu je omehčal jezik in kmalo je imel besedo samo on. Ker smo pa vedeli, da se zelo rad baha, kakšen lovec je bil in koliko divjačine da je postrelil, smo mu pričeli ugovarjati, da ni bil on neben lovec in da je radi tega izgubil lovsko pravico, ker se je vsake stvari bal. In sedaj je pa bil v ognju.

"Kaj boste vi vedeli, kaj je lovec, vi, ki še puške ne poznate, vi, ki se bojite še mačke. In vi boste meni pravili, kaj je lovec, meni, ki sem ustrelil tri medvede."

"Medveda si ustreliš, Tone", se oglasi "Amerikane". "Toda si pa bil junak. Še jaz, ki sem bil v Ameriki, nisem videl medveda. Povej, kako je bilo takrat. Na tujak imaš kozarec, da boš imel gibkejši jezik."

"Da, medveda sem ustreliš, in še celo tri", odgovori nekoliko potolačen Tone, ko je videl, da ima na svoji strani takega dobrega zagovornika, ki je bil v časti pri vseh gostih. Hitro vzame kozarec, izpije vino, cmokne parkrat z jezikom in nato —

"Mislim, da je minulo ravno leto dni. Nekega lepega dne sem se odpravil precej zgodaj od doma — mislim, da je bilo okrog sv. Janeza Krstnika, če se ne motim — ko je solnce ravno izhajalo. Bil je v resnici krasen dan. Ljudi še ni bilo nič na polju, ker je bil ravno nek praznik, kakšen, sem še pozabil, nedelja ni bila, to vem, ko sem šel v gozd s trdnim namenom, da danes nekaj ustreli. Kajti v žepu nisem imel božjaka in tale skopuh, ki danes tako rad nosi vino na mizo, mi ni zaupal niti požirek žganega, da bi si privezal dušo. Druga me ni prav nič skrbelo, kot edino, da bi mi zajec ne preskočil poti ali da bi ne srečal kakšne stare babnice, ker to bi pomenilo nesrečo. Vsed tega sem se izognil vsake večje poti in šel kar po njivah v gozd."

Ko sem prišel v gozd, sem bil zelo previden, da bi ne delal prevelikega šuma, da bi ne splašal srnjaka, ker o tem sem bil prepričan, da ga bom dobil na cilj in ga podrl. Na tistem sem se izražal, koliko bom dobil in kako bom porabil tiste krajcarje.

Po enourni hoji sem prišel v prijazno dolino, poraščeno s samimi vitkimi smrekami. Tu in tam je bila mala trata, kot nalašč pripravljena za pašo srnjakom. Bil sem nekako prepričan, da v tej dolinici mora biti kak srnjak. Vsed tega sem se sezul in ševlje privezal za pas, da bi hodil bolj tiho in delal mapj šuma. Stopam zelo previdno dalje in vlečem na bitema, kje bi ališal kak šum. Niti dihati se nisem upal. Vlada je najlepši mir.

Naenkrat začujem nekako sedemdeset korakov pred menoj pokanje suhljadi in tedaj sem bil že prepričan, da se pase tam srnjak. Plazim se previdno naprej, puško pripravljeno za strel. Boljši razgled v smeri, od kjer je prihajal ta šum, mi je zapiralo goste grmovje, in valed tega se ustavim in poskušam prodreti z očmi skozi grmičevje, da bi videl, kje se pase srnjak. Čez nekaj časa že zaslišim stopanje in po šumu sem aklepal, da mora biti več živali in ne samo ena. Ker le nisem mogel ničesar opaziti, sem pričel zopet previdno stopati dalje oziraje se na vse strani. Ko pridem na malo ravnilo, na kateri je rastla trava zapazim nekako petnajst korakov pred menoj — medvedko s tremi mladiči.

Nihče ne verjame, kako sem se ustrašil tega srečanja. Najraje bi zbežal nazaj, ko bi mogel —

"Prej si pa rekel, da se nisi nič bal in se nisi nikdar ničesar ustrašil", mu seže v besedo sosedov sin Janez, ki ga je vedno rad dražil, ker je bil "gruntarski sin."

Jaz nisem rekel, da sem se bal, ampak ustrašil sem se je radi tega, ker sem mislil, da bom videl srnjaka, pa mi pride naproti medved in še ne sam, ampak kar štirje. Ali bi se ti ne ustrašil, ko bi klical tvojo punco, pa bi prišla k oknu njena mati in trije njeni bratje? A, kaj bi pa ti rekel takrat, Janez Janezasti."

"Že dobro, že, Tone. Bal ali ustrašil, to nas ne zanima", reče "Amerikane". "Ti le povej, kaj si naredil z medvedko in s tremi mladiči? Ali si jim pot kazal iz gozda ali si bratovščino pil z njimi? To nam povej, to nas zanima in ničesar drugega."

"Nič nisem poti kazal iz gozda in tudi ne bratovščino pil z njimi. O, bratovščino sem poznal, je pil in sicer sam s seboj. — Ko sem premišljeval, kaj bi naredil, pravzaprav se reče, kako bi se lotil medvedke, me že ona zapazi, se postavi na zadnji dve nogi in prične korakati proti meni. Ko bi imel kroglo v naboju, bi me nič ne skrbelo, toda imel sem le drob-

na zarja, ker sem se odpravil na lov na srnjake. Toda okorajšil sem se, pritisnil puško k licu in mirno čakal, kdaj da pride medvedka bližje. Ko je bila medvedka kakih osem korakov od mene, namerim puško, pritisnem petelinca, zagrm in medvedka že tudi leži na tleh. Pričela je otepati s tacami okrog sebe, da je kamenje in prst letela na vse strani. Med tem se pa že bližata dva mladiča, katerega ednega tudi poderem na tla z drugim strelom. Druga dva mladiča sta se vlegla poleg ustrelije medvedke in mene le gledala prav po strani.

Nekaj časa sem premišljeval, kaj bi naredil in končno sem izprevidel da je najbolje, da grem nazaj v vas in dobim voznika, ki bo mrho prepeljal domov. Bolj sem takel kot pa šel proti domu in ves čas premišljeval, koliko bom dobil za medvedko in mladiča. Kajti take zveri še ni nikdo v naši vasi ustrelil in nisem nič vedel, po čim plačujemo.

Ko pridem v vas, se oglasi najprvo na domu, misleč, da ima žena še kak krajcar skrit kje, da bi šel v gostilno na frakelj žganega, ker mi krečmar ni zaupal. Da bi ne pil na tako veliko zmagovo, pa še za misliti ni. Toda žena me je najprvo ostela, ker nisem šel na polje okopavati kornuže in potem mi rekla, da nima nič za pijance. Ko sem ji hotel dopovedati, da sem ustrelil dva medveda, me je naglala, da sem že na vse zgodaj pijan.

(Nadaljevanje.)

POTREBUJEMO
možke delavce za delo v naši veliki gumijevi tovarni na zapadni strani. Dobra plača. Dobro delovno stanje. Oglasite se pri:

MECHANICAL RUBBER CO.
2839 W. Grand Ave.,
CHICAGO, ILL.

POZOR SLOVENC!

Proda se radi odhoda na farme v prometnem kraju in v veliki slovenski naselbini VELIKA iz opeke-sezidana hiša z grocerijo in mesnico. Hiša ima poleg prodajalnih prostorov veliko klet, vodo-vod in električno razsvetljavo, ter vse v dobrem stanju. Za vsa nadaljša in natančna pojasnila se obrnite osebno ali pa pismeno na lastnika:

JOE KUKMAN,
General Merchandise and Meats,
De Pue, Ill.

RAD BI IZVEDEL
za naslov svojih treh stricov: prvi Anton Ulčar je bil pred vojno v Clevelandu, O. druga dva Frank Ulčar in Alojz Ulčar sta bila pa v Chicagu, Ill. Ako kateri iz med rojakov ve za njih naslove, prosim ga naj mi jih sporoči, na moj naslov ako bodo pa sami to čitali naj nemudoma pišejo in se prijavijo na naslov: Franc Ulčar, Maurerjeva ulica No. 273 Spodnja Šiška, Ljubljana, ali pa mojem sorodniku Florijanu Mikuliču, P. O. B. 232, Aurora, Minn.

RAD BI IZVEDEL
za svojega brata Franka Grossa, zadnjikrat bila kva skupaj v Coloradu leta 1907 in zadnje poročilo sem dobil od njega eno dopisnico leta 1915. Cenjenje rojake uljudno prosim še kdo ve, kje se nahaja, da mi to naznani, povrnem mu vse stroške in bom zelo hvaležen, ako bode pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov: John Gros, R. R. 4, Box 155, Girard, Kans.

SVOJE ROJAKE EDJ ZOPET LANKO DOBITE V AMERIKO.
Priateljanske postave ostanejo še smeraj v veljavi kot pred vojno. Svoje rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matije Skender, Javnega Notarja, 5227 Buttler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO
molderje (Brass molders) za našo prvovrstno livarno na severozapadni strani mesta. Stalno delo vse leto in najvišje plače za dobre delavce.

HILL PUMP & VALVE CO.
4601 Belmont Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
DEKLETA in ŽENE za učenje lahkega tovarniškega dela. Stalno delo vsak dan. Dobra plača takoj ob začetku. Prilika za napredek. Osemurno delo. Lzvrstno dobro delovno stanje. Oglasite se pri:

ADVANCE LAMP WORKS
361 W. Superior St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE
za učenje stalnega rokodelstva, izdelovanje zabojev. Dobra plača za čas učenja, kakor hitro se dovolj priučite, dame delo od kosa. Zasluži se od \$25 do \$40 na teden. Oglasite se pri:

LEIGH BANANA CASE CO.
2230 S. Union St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
"Die sinkerje in trimming die izdelovalce. Strojnike, barvarje, navadne delavce itd. Dobra plača. Stalno delo in prijazna okoličina. Oglasite se pri: A. H. Myers, delodajalnemu uradniku.

WHITMAN & BARNES MFG. COMPANY
Morgan and 120th St.,
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
ženske delavke, manj kot 35 let stare, za razna tovarniška dela v gumijevi tovarni na zapadni strani. Dobra plača in delovno stanje.

MECHANICAL RUBBER CO.
2639 W. Grand Ave.
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
DEKLETA za tovarniško delo: plačamo po \$18 tedensko za učenje. Od kosa lahko zaslužite po \$25. Stalno delo. Oglasite se pri:
954 W. 21st Street,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
delavce za razna dela. Plačamo po \$4.50 in \$5.00 na dan. Pridite na: 900 West 18th Str., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
delavce v našem skladišču. Dobra plača, izkušnost nepotrebna.
SHAVINGS & SAWDUST CO.
23rd & Western Ave., Chicago, Ill.

POTOP.

Zgodovinski roman.

Spisal M. Stanekovic. — Podnovil Podreški.

(Nadaljevanje.)

"Kaj je to? Kaj pomeni to?" zarjove Müller-ter skoči s sedeža. "General," odvrne mrzlo knez Heaki, "dovoljujem si misliti, da je šadovski pošten človek ter slutim, da v tem ne vidite ničesar, kar bi nasprovali disciplini."

Müller ni ljubil kneza Henkega, toda kot mnogim ljudem nižjega stanu, je tudi njemu ugajal oni hladen, priljuden in ob eni porogljiv način govorjenja, ki je lasten ljudem višjega stanu Müller se je celo trudil prisvojiti si to lastnost, toda ni se mu posrečilo. Ukrotil je svoj ard ter rekel mirno:

"Meniha bodeta jutri visela."

"To ni moja stvar," odvrne knez. "Toda v tem slučaju ukažite, gospod general, da se še danes plane po onih dveh tisočih Poljakov, ki so v našem taboru; ako tega danes ne učinite, planejo oni jutri nad nas. Saj je že sedaj bolj varno za švedskega vojaka, da gre med volkove nego med njihove šotore. To je vse; kar sem hotel povedati, in sedaj vam želim sami najboljši uspeh."

Po teh besedah odide iz sobe.

Müller je opazil, da se je zaletel predaleč. Toda ukaza ni prekal in še isti dan so postavljali valisce pred očmi vseh prebivalcev samostana. Ob enem so tudi vojaki uporabljali čas premirja, prihajali čimdalje bližje k obzidju ter se niso nehali rogači, preklinjali so in izživili. V celih tolpah so se pomikali navkreber ter se obnašali tako, kakor bi hoteli pričeti napad.

Med tem tudi Kmitic, katerega niso zvezali, kakor je prozil, zares ni vzdrljal dalje, marveč sprožil top v največjo gnečo, a to s takšnim uspehom, da je ugonobil vse ene vojake, ki so se nahajali pred štelom. To je bil kakor povelje, ker takoj so zagrmeli brez vsakega ukaza vsi topovi in močnarji.

Sredje, ki so bili izpostavljeni od vseh strani ognju, so kričali in tule zbežali od trdnjave ter v gručah padali po poti.

"Ali veš, da dobili za to kroglo v glavo?" vpraša Černeček ter skoči h Kmiticu.

"Vem, toda meni je že vsejedno! Naj mel..."

"Na, tedaj pa le dobro meri!"

In on je res dobro meril. Vsekakor pa ni imel v kratkem več na koga meriti, kajti v švedskem taboru je med tem nastal grozen strah, ki je dokazoval, da so bili sami Švedje krivi, da so za-

čeli Jasnogorci streljati. Celo Müller sam je priznal, da imajo Jasnogorci prav.

In kaj še več! Kmitic ni niti pričakoval, da je a svojimi strelji rešil življenje menihoma. Po njih se je bil namreč Müller prepričal, da so menihi v blagor samostana in cerkve res pripravljeni žrtvovati dva svoja brata. Strelji pa so mu tudi utepli v glavo prepričanje, da ni treba pričakovati drugega kakor grom topov, ako se skrivi polaneema le en las na glavi.

Naslednje jutro je povabil oba zaprta meniha na obed, na to pa ju je poslal v samosten. Prednik Kordecki se je razjokal, ko ju je zagledal. Vsi navzoči so ju objemali ter se čudili, ko so čuli iz njunih ust, da se uprav onim strelom imata zahvaliti za rešitev. Prednik pozove takoj Kmitica k sebi.

"Jezil sem se na-te, ker sem si mislil, da si ju ugonobil, toda tebe je navdahnila s to mislijo sama božja Porodnica... To je znamenje Njene ljubavi do tebe... Bodi vesel radi tega."

"To pomenja, da so pogodbe še končane!" zakliče radostno Kmitic. Toda komaj izreče to, se oglasi pri vratih tromba in nov Müllerjev poslanec stopi v samosten.

Bil je to polkovnik Kulinski, poveljnik prapora prostovoljcev, ki so se povsod vlekli za Švede. V njegovem polku so se nahajali sami postopači brez vere in časti, večinoma nekatoličani. S tem se je tudi tolmučila njih prijaznost do Švedov; glavno pa jih je gnala v Müllerjev tabor želja po plenu. Njegova tropa je bila sestavljena iz plemstva, lopotov ter vsake vrste ljudi, ki so zbežali iz ječ in izpod vialhe, podobna nekdanjim Kmiticevim pririzencem, samo s te razliko, da so se oni borili kakor levi, ti so pa hoteli samo ropat ter razbijati hleve in skrinje. Kukulinski je bil še manj podoben Kmiticu. Lase je imel že popolnoma sive a lice nagubano. Takšnih ljudi, kakoršni so bili njegovi tovariši, se je kretalo takrat, po tridesetletni vojni, vse polno po Nemčiji in Poljski. Pripravljeni so bili služiti vsake-mu in večkrat je odločil samo sreden slučaj, na katero stran so stopili.

Domovine, vere, z jedno besedo: narodnih svetinj, niso poznali. Znano jim je bilo samo vojaško življenje: v njem so iskali radosti, razbrazdanosti, propeha in pozabljenja. Ko so stopili v alibo, so služili navadno še precej zvesto, a to radi tega, da bi ne kratili sebi in drugim dobrega imena. Takšen je bil tudi Kukulinski. Orjaški pogum in neizmerna trmoglavost sta mu pridobila slavo med postopači. Svoje življenje je prebil v raznih taborih. Bil je staman na Šču, vodil je polke na Valaško; v Nemčiji je nahajal za tridesetletno vojno prostovoljec ter se proslavil kot načelnik jezdecev. Krive njegove noge so kazale, da je prebil več del svojega življenja na konja,